

JOURNAL OF TECHNOLOGY AND INNOVATIVE RESEARCH

VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

PUBLIC CONTROL IN COMBATING CORRUPTION

Jurakulov Muhammadi Elbek ugli

Tashkent City Law Technical School

ANNOTATION.

This article analyzes the role of public control in combating corruption. It highlights the importance of civic participation, transparency, and accountability in preventing corruption. The paper also discusses the legal foundations of public oversight and its impact on strengthening democratic governance.

KEYWORDS:

corruption, public control, transparency, accountability, civil society, rule of law, public oversight

KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHDA JAMOATCHILIK AHAMIYATI

Jo‘rakulov Muhammadi Elbek o‘g‘li

Toshkent shahar yuridik texnikumi

ANNOTATSIYA. Ushbu maqolada korrupsiyaga qarshi kurashishda jamoatchilik nazoratining o‘rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Fuqarolik jamiyati institutlarining ishtiroki, ochiqlik va hisobdorlik tamoyillarining korrupsiyani oldini olishdagi roli yoritiladi. Shuningdek, jamoatchilik nazoratining huquqiy asoslari hamda demokratik boshqaruvni mustahkamlashdagi ahamiyati ko‘rib chiqiladi.

KALIT SO‘ZLAR: korrupsiya, jamoatchilik nazorati, ochiqlik, hisobdorlik, fuqarolik jamiyati, qonun ustuvorligi, shaffoflik

JOURNAL OF TECHNOLOGY AND INNOVATIVE RESEARCH

VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

KIRISH

Korrupsiya jamiyat taraqqiyotiga jiddiy to'sqinlik qiluvchi salbiy illatlardan biridir. U davlat boshqaruvi tizimining samaradorligini pasaytiradi, fuqarolarning davlat organlariga bo'lgan ishonchini susaytiradi hamda ijtimoiy adolatsizlikni kuchaytiradi. Shu sababli korrupsiyaga qarshi kurashish har qanday davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

So'nggi yillarda korrupsiyaga qarshi kurashish tizimida jamoatchilik nazoratining roli tobora ortib bormoqda. Chunki faqatgina davlat organlarining sa'y-harakatlari bilan bu muammoni to'liq bartaraf etish qiyin. Jamiyatning faol ishtiroki, fuqarolarning bevosita nazorati korrupsiyaning oldini olishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

JAMOATCHILIK NAZORATI TUSHUNCHASI VA UNING HUQUQIY ASOSLARI

Jamoatchilik nazorati — bu fuqarolar, nodavlat notijorat tashkilotlari, ommaviy axborot vositalari va boshqa fuqarolik jamiyati institutlari tomonidan davlat organlari faoliyati ustidan amalga oshiriladigan nazorat shaklidir. Uning asosiy maqsadi davlat organlari faoliyatining qonuniyligi, ochiqligi va samaradorligini ta'minlashdan iborat.

O'zbekiston Respublikasida jamoatchilik nazoratining huquqiy asoslari Konstitutsiya va tegishli qonun hujjatlarida belgilab qo'yilgan. Davlat organlari faoliyatining ochiqligini ta'minlash, fuqarolarning murojaatlarini ko'rib chiqish, axborot olish huquqi kabi normalar jamoatchilik nazoratining asosiy poydevorini tashkil etadi.

KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHDA JAMOATCHILIK NAZORATINING AHAMIYATI

JOURNAL OF TECHNOLOGY AND INNOVATIVE RESEARCH

VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

Jamoatchilik nazorati korrupsiyaning oldini olishda bir necha jihatdan muhim ahamiyatga ega.

Birinchidan, u ochiqlik va shaffoflikni ta'minlaydi. Davlat organlari faoliyati jamoatchilik e'tiborida bo'lsa, noqonuniy harakatlar sodir etish ehtimoli kamayadi.

Ikkinchidan, jamoatchilik nazorati hisobdorlikni kuchaytiradi. Mansabdor shaxslar o'z faoliyati uchun nafaqat yuqori turuvchi organlar, balki keng jamoatchilik oldida ham mas'ul ekanini his qiladi.

Uchinchidan, fuqarolarning huquqiy ongini oshiradi. Korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabat shakllanadi va jamiyatda adolat tamoyili mustahkamlanadi.

To'rtinchidan, ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlar orqali aniqlangan muammolar tezkor ravishda jamoatchilik muhokamasiga olib chiqiladi. Bu esa muammolarni o'z vaqtida hal etishga xizmat qiladi.

FUQAROLIK JAMIYATI INSTITUTLARINING ROLI

Korrupsiyaga qarshi kurashishda nodavlat notijorat tashkilotlari, ommaviy axborot vositalari, mustaqil ekspertlar va faol fuqarolarning roli katta. Ular davlat dasturlari ijrosini monitoring qiladi, qonun buzilish holatlarini aniqlaydi hamda taklif va tavsiyalar ishlab chiqadi.

Shuningdek, jamoatchilik eshituvi, ochiq muloqotlar, so'rovnomalar va jamoatchilik muhokamalari orqali davlat organlari faoliyatiga baho beriladi. Bu jarayon fuqarolarning boshqaruv jarayonlarida ishtirokini ta'minlaydi.

MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR

JOURNAL OF TECHNOLOGY AND INNOVATIVE RESEARCH

VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

Jamoatchilik nazoratini amalga oshirish jarayonida ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, fuqarolarning huquqiy savodxonligi yetarli darajada emasligi, ayrim hollarda axborot olish imkoniyatlarining cheklanganligi nazorat samaradorligini pasaytirishi mumkin.

Kelgusida jamoatchilik nazoratini yanada rivojlantirish uchun raqamli platformalardan keng foydalanish, ochiq ma'lumotlar bazasini kengaytirish hamda fuqarolarning huquqiy madaniyatini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, korrupsiyaga qarshi kurashishda jamoatchilik nazorati muhim o'rin tutadi. U davlat boshqaruvida ochiqlik va hisobdorlikni ta'minlaydi, fuqarolarning davlat organlariga bo'lgan ishonchini mustahkamlaydi hamda qonun ustuvorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Korrupsiyaga qarshi samarali kurashish faqatgina davlat organlarining emas, balki butun jamiyatning birgalikdagi harakatini talab etadi. Jamoatchilik nazorati ana shu hamkorlikning muhim mexanizmlaridan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- 1.O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
- 2.O'zbekiston Respublikasi "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonuni.
- 3.O'zbekiston Respublikasi "Jamoatchilik nazorati to'g'risida"gi Qonuni.
- 4.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining korrupsiyaga qarshi siyosatga oid farmon va qararlari.
- 5.www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi.

